

Handläggare
Johan Sundman
08-508 26 027

Till
Trafiknämnden
2020-10-15

Låncyklar. Ny upphandling utan villkorad reklamfinansiering. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Ulrika Falk
Avdelningschef

Cecilia Wallenius
Enhetschef

Remissen

Kommunstyrelsen har remitterat en skrivelse från Karin Wanngård m fl. (S) rörande ny upphandling av låncyklar utan reklamfinansiering. Skrivelsen ska besvaras senast 16 oktober 2020.

I skrivelsen framförs att två upphandlingar av låncyklar har gjorts utan att kunna avslutas med kontrakt och att detta beror på senfärdig politisk hantering, orealistiska kravlistor och bristfälligt upphandlingsunderlag. Skrivelsen utmynnar i förslaget att inte göra om upphandlingen en tredje gång med samma upplägg och att kommunstyrelsen tillsammans med trafiknämnden ska få i uppdrag

att utreda förutsättningarna för en enkel upphandling utan reklamfinansiering.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom tillståndsavdelningen på trafikkontoret.

Ekonomi

Den nuvarande upphandlingen enligt lagen om upphandling av koncessioner (LUK) bygger på att den leverantör som vinner upphandlingen finansierar sin verksamhet med brukaravgifter från de som använder låncyklarna samt från intäkter från reklamförsäljning från reklamutor på stadsinformationstavlorna. Stadsinformationstavlorna är dubbelsidiga vitriner utplacerade i Stockholm med en sida avsedd för information från stadens bolag och förvaltningar samt en sida avsedd för kommersiell reklam. En upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), som innebär att staden köper eller hyr ett låncykelsystem, skulle medföra kostnader för trafiknämnden. Hur stora kostnaderna skulle bli går inte att säga idag utan att veta hur stort låncykelsystemet ska vara, vilken sorts cyklar som ska ingå och vilka andra krav staden ska ställa på entreprenören. Oavsett detta skulle ett LOU-upphandlat låncykelsystem innebära ökade kostnader för trafiknämnden och behöva beslutas i kommunfullmäktige.

Trafikkontorets synpunkter

Lite förenklat kan man säga att offentlig upphandling kan ske enligt två lagar; lagen om offentlig upphandling och lagen om upphandling av koncessioner. I korthet innebär lagen om offentlig upphandling att den offentliga parten köper eller hyr en vara eller tjänst och betalar för den. En koncessionsupphandling innebär att den offentliga parten ger koncessionsinnehavaren rätt att bedriva verksamhet och få sina intäkter från kunder. Ett exempel är Stockholms stads tidigare upphandling av offentliga toaletter och stadsinformation, där koncessionsinnehavaren förser staden med avgiftsfria offentliga toaletter och ett stort antal avgiftsfria stadsinformationsytor. Detta finansieras genom att koncessionsinnehavaren säljer reklamutor till reklamkunder. Upphandlingen av låncyklar och stadsinformation bygger på samma upplägg, där koncessionsinnehavaren får sina intäkter från reklamköpande kunder och brukarintäkter från låncykelsystemet.

Koncessionsupphandlingen av låncyklar och stadsinformation är en komplicerad upphandling med många parametrar. Kontoret har valt att försöka hålla den så rak, tydlig och enkel som möjligt genom att poängsätta samtliga områden som anbudsgivarna

konkurrerar inom. Poängsättningen är enkel och tydlig och både kontoret och anbudsgivarna kan direkt se vilken poäng respektive anbud får. Upphandlingen är också helt fri från alla former av subjektiva krav – det finns t ex inga krav av typen ”skön att cykla på” eller ”lätt att styra och bromsa” – utan både skallkrav och de områden anbudsgivarna konkurrerar inom är objektivt mätbara. Det har också framkommit i de överklaganden som inlämnats. Bortsett från att förvaltningsrätten ansåg att tio år var en för lång kontraktstid i första upphandlingen, har samtliga klagomål rört formaliafel eller hur ordet ”ska”, i formuleringen om att anbudsgivaren ska vara bunden av sitt anbud under hela överklagandeprocessen, ska tolkas.

Kontoret instämmer i skrivelsens synpunkt att en rak LOU-upphandling där staden köper eller hyr ett lånecykelsystem utan andra kriterier är enklare. En eventuell LOU-upphandling skulle dock innebära ökade kostnader för trafiknämnden. Det finns en risk att en LOU-upphandling överklagas på samma sätt som nuvarande upphandling har gjorts.

I augusti 2020 meddelade kammarrätten Stockholms stad prövningstillstånd för överklagandet av förvaltningsrättens dom. Skriftväxling pågår och kontoret inväntar domstolens utslag. Om kammarrätten fastställer förvaltningsrättens dom finns inte något giltigt anbud kvar, utan upphandlingen måste göras om. Så länge den rättsliga prövningen av den nuvarande upphandlingen pågår kan en ny upphandling inte påbörjas.

Kontoret har tidigare, utifrån då rådande förutsättningar, dragit slutsatsen att en koncessionsupphandling har varit mest fördelaktigt. Om slutresultatet av den aktuella prövningen blir att upphandlingen måste göras om, kommer kontoret att utreda vilket upplägg som utifrån dagens förutsättningar är mest fördelaktigt och skyndsamt ta fram ett nytt ärende att behandla i trafiknämnden. Kontorets mening är att trafiknämnden även fortsättningsvis är rätt instans att ansvara för uppdraget om lånecyklar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att trafiknämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen samt att trafiknämnden justerar beslutet omedelbart

Slut

Bilagor

1. Skrivelse till kommunstyrelsen om att genomföra en ny upphandling av låncyklar utan villkorad reklamfinansiering